

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6 K. Negyedévre 3.—K.
Vidéken: " 9 " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos.

Felelős szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Piac-utca 9. Telefon 412

Barázda.

Miként az jó üzletemberhez illő: — az ország is megcsinálja rendes évi mérlegét, de nem az üzleti év leteltével, de még ezt megelőzőleg, hogy eieve tudja, mire legyen az évfolyamán szüksége. Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter, a képviselőháznak tegnapi ülésében terjesztette elő, jövő évi exposéját. Üzleti szemmel nézve az exposét, megállapíthatjuk, hogy az realis alapon fekvő üzlet, amely az év végével tisztán 20 322 korona tiszta hasznót tud kimutatni. Nem sok ez ott, ahol 1 262, 016, 230 kor. kiadással szemben 1 262, 035, 561 korona bevétel kivonásból kerül ki a haszon. De az államnak nincs is szüksége arra, — hogy ő az állampolgárok rovására nagy hasznót tegyen félre, sőt a részletek alapján, akkor lehetünk legjobban megelégedve az államháztartás mérlegével, amikor az egyáltalán fölösleget nem mutat. Mert mit jelent a fölösleg: semmi egyebet, mint azt jelenti, hogy csak 20 322 koronával többet adózott a polgárság. Természetesen csak relative. Mert Wekerle fölösleget nem az adózási képességből, sem erőszakos megtakarításból teremti elő, miért is, fölöslege is olybá veendő, mint a jó üzletembernél, az üzletnek nemcsak egészséges, szolid alapokon vezetése, de erőinek szakszerű kihasználása is.

Belepillantva Wekerle Sándor üzleti könyvébe, azt látjuk, hogy kiadásai csaknem minden tételnél emelkedtek, de meggyőződünk arról is, hogy ezen emelkedés egészséges alapokon történt, s hogy ezen emelkedés mindenkor az állam és polgárai javára van, sőt sok tekintetben magát az állam jóvedelmességét vannak hivatva emelnie. A kiadási többletet nem tekinthetjük egyébnek, mint jól befektetett tőkének, amely bő kamatra van elhelyezve. Az állam kamata: az állampolgárok összesége. Azok jóléte emeli a kamatlábat s adja meg az ország állapotának hí képét. A kormány szeméi előtt is ez lebeg. Amikor megalkotja háztartásának mérlegét, nem téveszli szem elől az államot a maga egészében, s nem részeiben sem.

Es megállapíthatjuk már itt is, hogy boldog az az ország, amely mérlegét mindinkább megterhelheti szociális terhekkal. Az előttünk fekvő költségvetés biznyságot tesz róla, hogy határozottan ráléptünk a szociális politikára. Az államkormányzat célja ma nem az adózási képesség kihasználása, hanem igenis, azt célozza, hogy az adózóké

pesség emelje. — Erre vall a tisztviselők fizetésrendezésével kiadási többlet, ezt igazolja a földmívelés, ipar terén, sőt még a kulturális terén is mutatózó újabb megterhelés. De talán mi sem bizonyítja ezt jobban, mint azon szociális alkotások, amelyek a költségvetés keretében befoglaltatnak. A munkásnép helyzetének javítása, anyagi jólétének és épségének biztosítása mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a jövőnek egy-egy épséges adóalanyt teremtsünk és biztosítsunk.

Mellőzve a részleteket: — az elének terjesztett exposéból látjuk, hogy a két törvényen kívüli év zavarait immár alig öt hónap alatt nemcsak kihevertük, hanem a rendes menetét az államháztartásnak helyre is állítottuk. De látjuk azt is a kormány költségvetéséből, hogy szakítottunk a múlt ránk tapadt gyakorlatától. A kormánynak nem célja ma, mert nincs is szüksége reá, hogy pénzkészleteket halmozzon fel oly időknél kisegítésére, amikor majd mint a közel-múltban, az ország többsége megtagadja a szolidaritást az ország kormányzásával, a kormányt biztosítja az ellen törvényes alapja, alkotmányos uralkodása és a jogtisztet, amelylyel az ország dolgait és a polgárok sorsát intézi.

A pók politikája.

Irta: Burgán Aladár.

Egy napon tartotta meg a magyar és az osztrák pénzügyminiszter exposéját.

Lehet, hogy véletlen volt csupán, de lehet az is, hogy az összbirodalmi eszme hóbortjának volt szüksége erre a látszólagos egyöntetűségre.

Akárhogy volt: teljék benne kedvük, akiknek jól esik. Bennünket a lényeg kap meg ennél az egymás mellé állított két költségvetésnél; és úgy, amint egyszerre egymás mellett álnak, lehetetlen, hogy összehasonlítást ne tegyünk közöttük a két kép között, amely a két állam gazdasági helyzetét tükrözi vissza.

Azt mondják, hogy ha egy erőteljes, kifejlett ember az ágyban aluszik állandóan egy fejletlen gyermekkel, az a gyermek elsatnyul, mert a felnőtt ember delejességének nagyobb ereje magához szivja a gyengébbnek erejét; de az egymás mellé ültetett két fenyő közül a gyengébb föltétlen elsatnyul, míg az erősebb rohamosan növekedik az ég

felé, elvonván a gyengébbtől levegőt, táperőt és napsugarat.

Ebben a fejlődési versenyben, ami az erősnek az élet, az a gyöngébbnek a lassu halál. Hányszor látni nagy, hatalmas fenyő mellett az élet küzdelmében vesztes, sokkal gyöngébb fenyőt élettelentül, kiszáradva!

Az osztrák múlt évi zárszámadás 52 millió fölösleget mutat!

Hogy egész Ausztria büszkén veri mellét, hivatkozván roppant gazdagságára, az csak emberi vonás, vagy a tőke hencegő gögje. Az uzsorás is nagyra van összeharásolt vagyonával és ez addig, amíg a gazdagság tudata megelégedettséggel tölti el, szintén természetesen emberi érzés.

De mikor ezek és ezek tönkretételével összegyülemlett tőke az eredetire büszke és úgy akarja azt feltüntetni, mint becsületes munka eredményét: akkor az semmi egyéb, mint erkölcsi szédelés!

Az osztrák ujjongó lapok azt állítják, hogy az az 52 millió fölösleg a „szokatlan néperő” kifejezése és azt mondják, megérdemli ez, hogy az egész világnak kidobolják, hogy „így néz ki egy széthulló Ausztria, amelynek Európa fecsegői már odadobták a mankót!”

Elteltségükben azt állítják, hogy az idei költségvetés „önérzettel tölti el keblüket, mert nem sok állama van a világnak, amely múlt évi számadását 52 millió fölösleggel zárna.”

És dicsekesznek vele, hogy 70 milliót fognak csak vasuti kocsikra kiadni és szintén a rendes bevételekből, tehát adósság nélkül, ágyukra és ütegekre 50 milliót, az összhivatalnokok majdnem 150 millióval fognak évenként többet kapni, mint korábbi időben és csupán a tuberkulózis meggátlására két milliót fognak költeni.

Hogy az osztrákoknak jól esik gazdagságuk, hogy dicsekvéssel emlegetik, hogy mi mindent fognak, mennyiért vásárolni: még csak érthető volna, ha itt megállnának. Csakhogy ők tovább mennek és ebből az alkalomból érthetetlennek találják azt, hogy miért ne tartjuk fenn azt a közös viszonyt, ami Ausztria és Magyarország között fennáll, „mikor innen is, tulnan is boldogulnak az emberek és meg van a kenyerük”.

Ruhafestő és tisztító

Frabéczy Antal

Debrecen, Széchenyi-u. 42.

gőz- és motor-üzem.

Azt állítják, hogy mi is „boldogok vagyunk, mert hiszen szükségletünk évről-évre növekedik.

Legérdekesebb az a felkiáltásuk, hogy „Ausztria emlőjén lett Magyarország egy modern közgazdasági állam, rendezett pénzügyekkel!”

Ez a szava a kiszípolozónak a kiszípolozotthoz!

Mégis csak nagy merészség kell hozzá, elbizakodottsággal párosulva, hogy olyan ostobának tarthassanak egy országot, hogy el lehessen hitetni vele, hogy ő boldog és gazdag, mert a gazdagságát attól kapja, aki őt folyton megrabolja!

Nagyon jól tudja, hogy az ő emlőjéből csak „végtelen nyomort és szenvedést” szitt Magyarország már négyszáz esztendő óta és nem ennek az emlőnek következtében, hanem annak dacára él ez az ország, em boldogan ugyan — de él!

Nagyon jól tudják azt is az osztrákok, hogy az az 52 millió nem az ő dicsőségük, hanem a mi szégyentünk, mert a mi vérünkéből van évről-évre lecsapolva!

Azt kérdik tőlünk, „hogy miért akarunk mi elválni, mikor ők olyan jól érzik magukat. Az osztrák államnak most van pénze, — sok pénze?”

Ugyanaz a kérdés, amit a nagyhasu pók intéz a hálójába került légyhez, hogy miért akar onnan minden áron kiszabadulni, mikor ő olyan jól érzi magát. Neki van hasa — nagy hasa?

Lehetne a póknak nagy hasa — légy nélkül? Lehetne Ausztriának sok pénze magyar gyarmata nélkül? Hát nem abból a csaknem ingyen kivitt magyar nyersterményből készített és általunk drága pénzen visszavásárolt si-

lány iparcikkekből van Ausztria mérhetetlen gazdasága?

Hát természetes állapot az, hogy a tejjel-mézszel folyó Kanaán-Magyarország évről-évre kölesönökkel tudja csak természetes szükségleteit kielégíteni, míg a tőlünk élő Ausztria fölöslegeivel hengeg?

Lehet ez a viszony tisztességes, amit érdemes fentartani a mi részünkről, akárhogyan, akárki kínálja?!

Hiszzen, ha semmi egyéb okunk nem volna is elszakadni Ausztriától, ez a két költségvetés és annak különböző tanítása fel kellene, hogy keltsen bennünk a vágyat, hogy a saját lábunkra állva, önálló alapon kísértünk meg boldogulásunkat; úgy, ahogy a világ összes kis és nagy országa csak önálló alapon tudott boldogulni.

Nagy és tanulságos ujmutatást adott nekünk Ausztria, mikor egyik lapjában így dicsekszik: „Ausztria most kiállhat egy lökést és az osztrák ipar egy ülést, ha Magyarország el is találna szakadni, mert fölöslegből és pénztárkészletből él!”

Ez a jóllakott pók politikája, mikor az előtt az idő előtt áll, hogy közeleg a téli és nem röpkednek a legyek.

Ugy, ahogy Ausztria iparából meg tudott gazdagodni, meggazdagodhatik Magyarország is: míg ha az osztrák iparhoz leszünk továbbra is láncolva és közös talajon keressük életnedvünket, úgy járunk, mint az erős ember mellett fekvő gyermek, vagy az a növényben elmaradt fenyő, amit a mellette növekvő hatalmas testvére éhen hagy pusztulni, mert elvon tőle meleget és nedvességet.

A két költségvetésnek egy a tanulsága: meg kell teremteni mindenáron az önálló magyar ipart.

Kossuth Ferenc megadta már erre a jelszót; az első nagy lépést is megtette erre nézve, mikor az angolokat idehozta, gazdasági terepfelvételre; most a nemzetet a sor, hogy megadja hozzá a legfőbb eszközt. az egységes nemzeti akaratot.

Rákóczi idehaza.

Közel kétszáz esztendeig hontalanság után, halóporában kerül haza II. Rákóczi Ferenc fejedelemnek dalias teste. Ugyanaz a borongós, lelkes hangulat lesz uráé fölöttünk, amely Mikes Kelemen örökértékű törökországi leveleiből árad ki. Ami keserűség és lelkes öröm össze tud gyűlni a sirva vigadó magyar szívében, mindazt átérizzük most, amikor sebes gőzparipa hozza közzénk a rodostói temetőből II. Rákóczi Ferenc, Zrínyi Ilona, Thököly Imre, Eszterházy és Sibrik tetemeit. Annak a harcoknak a hősei és mártirjai ők, amely századokon át tart és még most sem ért véget. — Ami vágy és hazafias keserűség él most a mi szívében, ugyanaz hevitette Rodostóból megtérő vándorokat is világra szóló nagy cselekedetre; amit mi óhajtottunk, hazánk boldogságát és függetlenségét, azt óhajtották, ők is. Kétszázhat esztendeje annak, hogy az elnyomott magyar nép felkelt kivívni ősi szabadságát és folyt évek során keresztül, a világ egyik legdicsőbb szabadságharca amely több ízben megremegtette Bécsnek büszke várát. Száz és száz dal hirdeti a magyar nép ajkáról, hogy ők voltak és ami vágy, remény és keserűség össze tud gyűlni magyar szívében, mindazt a meleg, nagy érzést kifejezik a kuruc nóták.

Örökké fog élni az ő emlékü a magyar népben, amely a jövőbe vetett bizalmat a mult dicső emlékeiből meríti. Minél nagyobb az időbeli távolság, amely Rákóczi harcaitól elválasztja a jelent, annál ragyogóbb glóriát

Rákóczi Ferenc sirja.

Rákóczi Ferenc 1735. április 8-án halt meg Rodostóban (százhuszonöt évvel később: 1860-ban ugyanezen napon oltotta ki életét a legnagyobb magyar: Széchenyi István.) Élete teljében, mondhatni fiatalon, hagyta itt a száműzetés földjét. Csak 59 éves volt.

Az ő holtig hű kamarása: Mikes Kelemen ezeket írja haláláról:

„Az isten árvaságra téve bennünket és kivéve ma közülünk a mi édes urunkat és styánkat három óra reggel Ma Nagypéntek lévén, mind a menyei, mind a földi atyáinknak halálokat kell siratnunk. Az isten mára halasztotta halálát urunknak azért, hogy megszentelje halálának áldozatját annak érdemével, ki ma meghalt érettségünk... ő szegény árvaságra hagyva bennünket ezen az idegen földön. Itt irtóztató sírás-rívás vagy on közöttünk. Az isten vigasztaljon meg minket!”

Tetemet felboncolták és bebalzsamozták.

„Az agyveleje annyi volt, mint két embernek szokott lenni, — ezse is volt annyi, mint tizenkettőnek” — írja Mikes Kelemen.

Egyelőre a rodostói görög templomban temették el. Míg tudniillik az engedély megjött, hogy utolsó kívánsága teljesedésbe menjen: „testét az édesanyja mellé, minden világi pompa nélkül nyugosztassák”.

A törökök megengedték, hogy titokban Konstantinápolyba vigyék Rákóczi kiszendített testét. A koporsót egy nagy ládába zárták. A szállítást hajón történt. Julius 4-én indultak és 6-án cölhöz értek. „Sirt pedig azon a helyen ástak, ahová temették volt

az Urunk anyját” — Mikes szerint. Itt találta meg Thaly Kálmán.

Konstantinápoly Galata városrészében fekvő Szt.-Benoit klastrom templomának padlózata alatt várja tehát a boldog feltámadást II. Rákóczi Ferenc. S ha szenvedett sokat, gyakran az éleiben, úgy bizonyára boldogan nyugszik most, mert jó édesanyja mellett pihen, a nagyasszony Zrínyi Ilona mellett, kitől oly korán elszakították. De hasztalan és céltalan vitték idegenbe is, mert anyja és hazája iránti szeretete, rajongása csak növekedett, erősödött.

A magában véve egyszerű, de tisztán tartott templom három hajóból áll. A jobb oldali hajóban a Boldogságos szűz anya foglal helyet. — Ezen oltár alatt vannak eltemetve a mi véreink.

Kik mindenkor vallásukhoz hívek voltak, kik templomban kívántak megnyugodni, kik Istenben vetett bizalommal türiék a házárt szenvedett számkivetés fájdalmait, — méltó, hogy oltár, a Boldogságosnak oltára legyen az első és legnagyobb emlékü.

Az oltár előtt a padlóba helyezett nagy kőtábla Rákóczi emlékének van szentelve. Sirirata ez:

„Hic requiescit Franciscus II. Rákóczy, Dei gratia electus Transylvániae princeps, partium regni Hungariae dominus et Siculorum comes, aetatis suae VII. a matre avulsus, mivae divinae providentiae ordine per carceres, per exilia, et per varia vitae discrimina aductus, hic repuliescenti per mortem redditus, quietem pua vivus ignoravit, in domino reperit. Anno Satulit LDCCXXXV. octavo Aprilis, aetatis suae LIX.

Magyarul: „Itt nyugszik II. Rákóczy Ferenc, Isten kegyelméből érdély választott fejedelem, Magyarország partiumának ura és

székelyek grófja. 12-dik évében anyjától elszakadva, az isteni csodálatos gondviselés rendjén fogság, száműzetés és az élet küllömböz veszedelmeit át vezetve itt nyugvó anyjának a halál által visszaadott, a nyugalmat, melyet életében nem ismert, az Urban meglelte, az üdv 1735 ik esztendejében, ápril. 8 án, 59 ik évében.”

Anyjának: a hősi lelkű Zrínyi Ilonának, előbb I. Rákóczy Ferenc, majd utóbb Thököly Imre, kuruc király hitvestársának emlékköve az oltártól jobbra, a templom oldalfalába, az ablak alatt foglal helyet Fölirata:

„Hic repuliescit ab heroibus laborikus virilis animi mulier, sexus sui ac seculi gloria, Aelissima domina Helena Zrinia, Zriniae atque Frangepaniae gentis decus ultimum, Thökölyi principis uxor, olim Rakoczi, utroque digna conjuge magnis apud Oroatas, Transsylvanos, Hungaros, Siculos incolta titulis, factis ingentibus toto in orbe clarior, Varios aequa mente fortunae casus experta, par prosperis major adversis, cumulatim christiana pietata belliois landibus fortem domino reddidit animam, mortem eluctata in sue Floaum Oampo ad Nicomedensem Bithyniae sinum Anno salutis MDCCIII. aetatis LX. die XVIII. februarii.”

Magyarul: „Itt nyugszik a hősi tetteiről magasztalt, férfias lelkületű nő, nemének és századának dicsősége: Zrínyi Ilona urasszony, a Zrínyi és Grangepán nemzetség utolsó dísz, Thököly fejedelem felesége, hajdan Rákóczy, mindkét férjhez méltó, a horvátoknál, erdélyiekénél nagy méltóságokkal tekintélyes, rendkívüli tetteivel az egész világban hírneves. A sors különféle fordulatait egyenlő szívvel fogadva, a szerencsében nagy, a bajokban még nagyobb volt és hadi dicsőséggel előlrasztva erős lelkét keresztényi jámbor-

olt az emlékezés a mi első szabadságharunkra. A borongó romantikának nimbusza övezte közel két századon át a rodostói temetőt, ahova számkivetett nagyjainkat temették és ebből a borongásból gyönyörű fényesség áradt a magyarságra. Két ragyogó és kimagasló eseménye van a magyar történelemnek, két szabadságharc, melyek örök dicsőséget hoztak a magyar népre. A kurucz katonák és a honvédek kitörhetetlen harccal vésték magukat a szabadságért harcoló népek történetébe és mert mind a két szabadságharcot leverték, mert a küzdelem okai részben még ma is fennállnak: a két szabadságharc emléke ma is intenzív, ma is eleven sebből buzogtatja a vért!

Szomorú esemény szokott lenni a temetés. Mikor a hideg földnek adják az azokat, akiket szeretünk: a legnagyobb fájdalmak válnak ki a szívből. De az a temetés, amelylyel örök nyugvó helyükre kísérik ki Rákócziakat, kitörő örömet és lelkesedést kelt bennünk. Nem temetünk mi most, nemzeti ünnepet ülünk, felszabaduló lelkünk minden hevével dicsőítjük a magyar szabadság régi hőseit. Páratlan nemzeti ünnep lesz Rákóczy hamvainak hazahozatala. Mennyit kellett küzdenünk, közel kétszáz évig kellett várakoznunk, míg a magyarok e legdicsőbbjeinek tetemeit visszahozzuk e földre, amelyet oly forrón szerettek. Végre itt lesznek közöttünk. Azt a földet tapodja lábunk, amelyben ők fekszenek, amelyben Kossuth Lajos is fekszik. Ez a föld, amelyen annyiszor apáink vére folyt, megéri e vért és megéri azt a vért is, amely érte még folyni fog.

Aludj aludj, Rákóczy, Thököly aludjatok nyugodtan az édes hazai földben. Almatok fölött egy nemzet lelkes kegyelele öröklik, értetek magyarok milliói imádkoznak, az egek Urához és hozzátok fohászkodnak, ha vészes felhők tornyosulnak egétek fölé.

sággal visszaadta az Urnak, legyőzvé a halált az ő virágos mezején Bithyiának nikodémiai öblében, az idv 1703 ik esztendőjében, február 18 án, 60 ik évében.

Itt nyugszik még Thököly Imrénének és Zrinyi Ilonának Nádorlehérvárait 1694-ben született és egy éves korában Nikápolyban elhalt leánykaja: Thököly Zsuzsika hercegnő, kit először temettek ide. Őt követte anyja.

Harmadiknak ide temettetett Rákóczy vitéz tábornokának és a bujdosásban társának Bercsényi Miklós felesége: gróf Csáky Krisztina, ki 69 éves korában 1732. április 25 én halt meg Rodostón. A Csáky-család által a falba föllájitott nagy márványtábla jelzi a hű és nagy nő porainak helyét.

Emlékre férje 4000 piastert (1 piasztér, 22 fil.) kegyelvényt tett a templom részére.

Gróf Bercsényi is ide óhajtott temettetni, de Rodostóban maradt a hült tetem. Ugy gondolják, hogy a törökök nem engedték meg az elszállítását az akkor dühöngő pestis miatt. Ma is ott nyugszik. Halála előtt még 3000 piasztér alspitványt tett az ő és felesége lelkeért a halálozás napján elmondandó egy-egy ünnepélyes gyászmiséért évenként felajánlandó 300 csendes misét ma is Istenbe vetett hittel mondják el a francia védnökség alatt levő lazaristák, kik között a látogatás alkalmával négy magyar is volt.

Az ide került negyedik magyar II. Rákóczy Ferenc volt, kit a temetésben fia: Rákóczi József követett, ki 1708. nov. 10-én Csernakován 38 éves korában halt meg. — Végrendeletileg intézkedett, hogy atyja mellé temessék és hogy 3000 piasztér kapjanak a jezsuita atyák. (Akkor még jezsuitaké volt a kolostor és templom.)

Zrinyi Ilona drága templomi tárgyakat ajándékozott a szerzetnek, míg II. Rákóczy Ferenc 24,000 piasztér adott a rendháznak, hogy apjéért gyászmisét mondjanak.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Okt. 15. Hétfőn „Csöppség”, vigjáték. (A)

Okt. 16. Kedden „Tabarin felesége”, dráma. Utánna: „Bajazzók”, opera. (B)

Okt. 17. Szerdán „Smolen Tóni”, énekes bohózat. (C)

Okt. 18. Csütörtök „Kis herceg”, operette. (A)

Okt. 19. Pénteken „A nap hőse”, bohózat. Előszőr. (B)

Okt. 20. Szombaton „Csere leányok”, operette. (C)

Okt. 21. Vasárnap d. u. „Felhő Klári” népszínmű.

Este: „Csere leányok”, operette. (Kisbérlet.)

Scherlock Holmes t Conan Doyle szenzációs detektív regényeinek hőseit vitte színpadra egy élelmes színpadi szerző Gilette. Tegnapeste volt a bemutató előadása színházunkban, melyet színültig megtöltött közönséggel a szenzációsnak ígérkező darab. A nagy érdeklődés nem volt mindenben indokolt. A darab sokkal kevesebbet ér, mint a híre és az előzetes értesítések után reméltük. A híres kutató egy érdekes és izgató fordulatokban gazdag esetét dolgozta fel az író, mely olvasva sokkal érdekesebb, mint a színpadon előadva. Ami a leírásban érdekes, izgató, az a színpadon sokszor komikusá válik, ami, megjegyezzük nem az előadó színészek hibája, hanem az ily darabokhoz a színpadi technika hiányossága.

Színészeink igyekeztek a darab fogyatékosait művészetükkel pótolni ami sikerült is nekik tekintve a zajos külső sikert, mely a tegnapi előadást jellemezte. A darabban tulajdonképpen egy szerep van Holmes é. Körülötte szövődik a darab meséje, ha ugyan ennek nevezhető a négy felvonásos mind egyikenek majdnem önálló cselekménye. Szakácsnak osztották ki ezt a meglehetősen nehéz szerepet, aki — bár nálunk ily alakok nem léteznek, oly kiftűnő alakítást nyújtott, hogy nem jellemezhetjük ezt másképp, mintha azt mondjuk, hogy Conan Doyle leírásai után, — mert hiszen nem nevezhetjük regényeknek, — mi is ily képet alkotunk magunknak Scherlock Holmesról. — Kis szerepsikben jók voltak: Ternyei, Deési, Békés, Hahnel, Almási. Külön meg kell emlékeznünk a társulat két új és fiatal tagjáról Bérozi és Szentérről, kik tegnap két inas szerepében valósággal remekeltek. Az előadás általában jó volt leszámítva néhány rendezési hibát, a közönség zajosan ünnepelte a szereplőket; a darab előreláthatólag sok telt házat fog vonzani, mivel, aki nem irodalmi becsü dolgot akar látni, hanem egy estét jól eltölteni, meg fogja nézni már a oime kedvéért is. (s.)

A Csöppség. Dr. Fényes Samu kiváló írónak kedves vigjátéka lesz a hétfői előadás, melyben Zilahy igazgató is fellép. A Csöppség a mult idényben a legnagyobb siker aratott vigjátéki előadás volt, melynek minden előadása alkalmával a közönség zeufolásig megtöltötte a színház nézőterét, a szereplők ezuttal is a régiek maradnak.

Előköszületen. A nap hőse vigjáték, melyben részt vesznek Szabó Irma, Almásy Lola, Arday Ida, Békés, Ternyei, Bérozi, Deésy, Szenté stb.

A nap hőse. A vigjátéki személyzet naponként próbál Békés Gyula rendezése mellett az ujdonságból, mely legközelebb színpadra kerül. Az összes szereplők a legna-

gyobb ambícióval készülnek a darabra, melyben a következő szereplők vesznek részt: Szabó Irma, Almásy Lola, Arday Ida, Békés, Ternyei, Bérozi, Deésy, Szenté stb.

A Csereleányok operette ujdonsághoz teljesen új díszletet festet az igazgató. Gyöngyössy Viktor, a színház festője valósággal remekelni fog az új díszletekkel. Különösen nagy gondot festi a 2 ik felvonás díszletét egy hajó fedélzetét, mely a legnagyobb fényvel lesz kiállítva vitorlákkal, megmászható árbócokkal. Az operette főszereplői Fóthy Frida, Lónyai Piroška, Radó Anna, Vida Ilona, Polgár, Sarkadi, Arkossy, Bay Szenté.

Charles Lecocq operetteje, A kis herceg f. hó 18-án csütörtökön vonul fel fényes gárdájával, a címszerepben Zilahynéval, a hercegnőt Vida Ilona, a fejedelem asszonyt Radó Anna játsszák, a férfiak közül Arkossy, Polgár vesznek részt az operettében.

HIREK.

Az utolsó levél — Rodostóból.

Írta: zágoni Mikes Kelemen.

Nagyságos Fejedelmem! Én jó uram! Küldöm ez irást — utolsó levelem — utánad, Nagy-Magyarországba. Hát te is elhagysz én jó uram, nagyságos fejedelmem, itthagyd vitéz szolgádat, hívséges íródiákodat, zágoni Mikes Kelemen.

Magaddal viszed nagy jó anyádat, Zrinyi Ionát, magaddal viszed Bercsényi Nicolaus comest és nejét Csáky Christinát, Sibriket sem hagyod itt, Forgách Antal generálist sem, csak engem hagysz itt, aki szolgálalak pennámmal, szívemnek hulló vérével.

Nagy jó uram, én édes fejedelmem: Emlékszel-e ocskói Ocskay Lászlóra? Elhagyott, labancnak csapott fel zászlód, a keresztieset, eldobta és labanc subát öitött. — Emlékszel-e Károlyi Sándorra, a báróra? Aki előbb elveszté seregét a majthényi páston — hej a majthényi páston — utóbb még elárult Szatmárt, gróf koronáért alkuozván a császár követjével. Hát fíadra, akiket szeretted, akiket elküldtél a Napkirálynak fényes udvarába, Versaillesba, ahol nevelkedtek királyi díszben, pompában, amíg végül megfélekedtek Rólad és a zászlódról, amelyre Te irtad fel:

„Pro patria, pro libertate!”

Hát rám emlékszel-e nagyságos Fejedelmem? Emlékszel-e zágoni Mikes Kelemenre, aki ott lakott rodostói úzházad köztöbén? Aki vigasztalt, veled irt, megosztá bánatod és setét órákban elénekelte a dalt mely — emlékszel-e rá? — így szól:

... Hej Rákóczi, Bercsényi, Bzerédy, Magyarok híres vezéri ...

Emlékszel rám, nagyságos Fejedelmem, rám, aki szolgálalak buban-bábanban, a ki nek keserves szegénységét nem enyhíté gazdag feleség — mint Bercsényi Nicolausét. Szolgálalak nyomorban, nem kértem tőled pénzt, mint udvari papod, de szolgálalak akkor is, amikor nem volt két ezüstöm, hogy csizmámra talpat varrassak.

Emlékszel rám nagyságos Fejedelmem? Ugy-e nem is azért hagysz el, mert pennát forgattam és leveleket írkáltam Nagy-Magyarországba? Te nem bánod, hogy írdeák voltam. És nem azért viszed magaddal a hadak vezéreit, mert azok kardot — és nem azért hagysz el engem, mert én csak pennát forgattam.

Csak pennát forgattam. Csak keserveinket irtam meg, csak arról gondoskodék, hogy a két század után élő magyarok ragyogó csillaga. — Csak tollal örökítém meg neved, csak arra volt gondom, hogy dicsőségéd csillaga kétszáz esztendő múlva se halványuljon el, csak azon dolgozék, hogy kétszáz esztendők múlva is éljen neved, ösmerje azt a császár király és annak hatalmas udvaroncái.

És te elhagysz engem. Nem kérdezem miért? Nem is panaszolom, nem is siránko-

zom. Te tudod, ez sohasem volt szokásom. Belényugszom a te akaratodba, áldást kívánok hosszú utadra és csak egyre kérlek. Ha fényes dísz közepette átléped Nagy-Magyarország drága földét, gondold Rodostóra is. — És gondold rám is, aki egyedül hallgatom a tenger mormolását.

Most már egészen egyedül . . .

— **Thaly Kálmán üdvözlése.** A debreceni függetlenségi párt nevében Márton Imre és Kiss Albert a Kálmán nap alkalmával ez alábbi meleg hangú táviratban üdvözölte Thaly Kálmánt, a kuruc kor nagynevű buvárlóját s Debrecen I. kerületének képviselőjét.

Dr. Thaly Kálmán

Budapest.

Téged, ki országgyűlési képviseltetésünk második huszonöt évének bevezetésül magyar nemzetünket a drága hamvakkal megajándékozod, neved napjának évfordulóján örömmel, szeretettel s büszkeséggel üdvözölünk; kívánják hogy korszakalkotó, örökbecsű munkádat egészségben, sikerrel végezve, a Rákóczi elvei felvirágoztatásának még sokáig lehessen lelkes zászlóvivője s boldog szemlélője.

A debreceni függ. és 48-as pártért
Márton Imre és Kiss Albert.

Az üdvözlésre Thaly Kálmán a következő táviratban felelt:

Márton Imre pártelnök és Kiss Albert
uraknak

Debrecen.

Ép nagy utamra indulóban bucsuzás-ként fejezem ki forró hálámat nektek és pártunknak megtisztelő üdvözlésetekért.

Igaz hivetek
Thaly Kálmán.

— **Tanácsülés.** Ma a városháza kis tanácstermében Kovács József polgármester elnöklése alatt tanácsülés volt, melyen folyóügyeket intéztek el.

— **Nagy beteg polgármester.** Karcag r. t. város derék polgármestere, dr. Szentesi Tóth Kálmán, kinek betegsége lábkihülés következtében olyan veszedelmessé fajult, hogy talán csak amputálással menthető meg az élete. Mint biztos forrásból értesülünk, dr. Szentesi a budapesti Veres kereszt kórházban vétette fel magát, ahol Orlomnitzer kórházi főorvos a legnagyobb gonddal ápolja, Dr. Szentesi Tóth Kálmán neve az irodalomban sem ismeretlen és mint kiváló tornász a külföldi verseny pályákon szerzett diadalmát a magyar névnek, 29 éves korában választották meg Karczag város polgármesterének. Mivel tehetségét, munkaképességét, akaraterejét, a karczagiak hamar megismerték, két évi polgármesteri működése alatt nagyon sok hasznos dolgot produkált.

— **Szabályrendelet minta, aminincs.** Vasvármegye azzal a kéréssel fordult vármegyénekhez, hogy ha van, küldje meg azon törvényhatósági szabályrendeletét, mely a gazdasági cselédek illetményeiről és szolgálatbalépésük idejéről intézkedik. Vasvármegye, mely nagy szükségét érzi az ilyen szabályrendeletnek, a mienk mintájára akarta azt elkészíteni, de mi még nagyon hátra vagyunk attól, hogy ilyen szabályrendeletünk lehessen, melynek létele pedig ugy a gazdasági cselédeknek, mint a munkaadónak kívánatos volna. A hiányát pedig talán nem is vettük észre, dacára annak, hogy sokszor éreztük, de hisszük, hogy a vármegye mielőbb pótolja a hiányt.

— **Az Ivra ünnepélye.** Nagy sikerrel, díszes közönség jelenlétében nyitotta meg az Ivra tionsista asztaltársaság idej felolvasó gyűléseinek sorozatát. Neumann Jenő elnök lelkes hangú megnyitót tartott, mely után Bokor Armin budapesti tanár ismertette a mozgalmat. Kifejtette, hogy a cianizmus történeti mozgalm, mely a szétszóródás óta mindig ott élt a zsidó nép lelkében. A cio-

nizmus az egyedüli helyes mód, melyen a zsidókérdést megoldani lehet. Élénk helyeslés kíséretében utasítja vissza ama vádakat, melyekkel a mozgalmat megrágalmazni és elferdíteni igyekeznek. Tapsviharral fogadott beszéde után Grünhut Henrik költői szavakkal festi ama regeneráló hatást, a melyet az eszme hívott életre a zsidó ifjúságban. Az intézmények, melyek a nagy célt szolgálják mind a folytonos gyarapodás képét mutatják, így a kongresszus, a gyarmatosító bank, a nemzeti alap. A közönség oly hatással távozott, a mely minden esetre kielégítheti a fiatal, törekvő asztaltársaságot; mi sem bizonyítja ezt jobban annál, hogy számos új tagot toborozott tegnapi felolvasó gyűlésével.

— **Véres verekedés.** Biró Péter és Dombi Sándor mint hetesek szolgáltak hosszabb ideig a Bika szállodában. Egyideig békés egyetértésben dolgoztak egymás mellett, míg ma reggel úgy 9 óra tájban valamin összeveszték. Először csak perlekedtek egymással, de egy pillanat múlva egyikük, Dombi Sándor zsebkésével társa felé szurt. A kés pengéje csak könnyebb sérülést ejtett Birón, ki erre a támadásra nem lévén elkészülve, felkapta éppen a kezeügyében levő éles konyhakést és azt Dombi Sándor hátába szurta. A szerencsétlen nyomban összeesett. De feldühödött társa, nem látta kielégítve bosszuját és valósággal összeszurkálta. Segélykiáltására berohant a személyzet és nagynehezen megfékezte a dühöngőt. A szerencsétlent első segélyben dr. Burger Péter részesítette, majd csakhamar megérkeztek a mentők is, kik beszállították a kózkórházba. A boldogtalan fiatalember sérülést szenvedett, a fején, karján, a hátán, a lapockák között levő sérülései súlyosak, sőt életveszélyesek, mert a hátába kapott szúrás a tüdejét is átjárta. Az időközben értesített rendőrség nyomban letartóztatta a tettest, Biró Pétert és még a délelőtti folyamán átkísértette az ügyészség fogházába. Innen Hoffmann József vizsgáló bíró legott kiment a kózkórházba, hol kihallgatta a súlyosan sérült Dombi Sándort, akit — tekintettel súlyos, életveszélyes állapotára — vallomására meg is esketett.

— **A szerelmes női detektív.** Newyorkból igen pikáns detektívtörténetet írnak. Miss Hewith, egy ismert newyorki családnak szép fiatal leánya magántitkára volt Perkinsnek, a százszoros milliomosnak. Perkins nemrégiben azt a kellemeilen felfedezést tette, hogy vállalatának jövedelmessége nagyon is észrevehetően megcsappant. A milliomos mindjárt tudta, hogy meglopják, de arra nem jött rá, hogy melyik alkalmazottja a tolvaj. — Végre is a Pinkerton magán irodájához fordult, a mely detektíveket küldött a milliomoshoz. — A detektívek azonnal hozzáálltak a kutatáshoz, de fáradozásuk eredménytelen volt. Ekkor miss Hewith, a szép magántitkár arra kérte Perkinset, hogy bizza meg őt a tolvaj kinyomozásával. A hölgy megkapta a milliomos beleegyezését s néhány nap múlva már jelentette, hogy a tolvaj meg van, aki nem más, mint a cég pénztárosa, mr. Bird. A miss annyi terhelő adat birtokában volt, hogy a tolvaj pénztárost a rendőrség három nap múlva le akarta tartóztatni. Ekkor azonban váratlanul és pikáns fordulat történt. A sikkasztó pénztáros megszökött a szép női detektível, — de ezt megelőzőleg újabb kétszázszor koronával könnyítette meg Perkins milliomos pénztárát. A szökevényeknek még a nyomát sem tudják.

— **Elgázolás.** Súlyos kimenetelű elgázolás történt tegnap az esti órákban a Deák Ferenc utcán. Lőrincz Imre bérkocsis örült vágatással hajtotta lovait az állomás felé és így a kocsi uton éppen akkor áthaladó Oláh József nevű

11 éves gyermeknek nem volt ideje kitérni. A lovak elütötték és keresztül mentek rajta. Eszméletlenül terült el a kis fiú a kocsi kerekei között, melyek jobb karját a vállperecnél teljesen szétroncsolták és eltörték. Csakhamar megjelentek a mentők, kik beszállították a kózkórházba. Illetőleg csak akarták, mert egy kis kázus jött közbe. Ugyanis mikor a kózkórház kapuajelőtt a gyermeket a kocsiból kiségitették az időközben megérkezett szülők gyermeküket haza vitték, mivel otthon akarják ápolni.

— **Csavargás.** Békési Józsefné Szöllösi Maris, ki foglalkozás nélkül itt csavargott Debrecenben, az éjjel az állomás közönsége között egy nikkelt órát és egy ezüst láncot akart eladni, azonban mikor a rendőr kérdőre vonta, hogy az órát hol szerezte, felvilágosítást nem tudott adni, miért is a bűnügyi osztályra kísérték.

— **Hamis kártyások.** A külsőség rejtett helyein valósággal garázdálkodnak a hamis kártyások, ma délelőtt panaszt emelt a bűnügyi osztályon Tóth József mikespécsi lakos napszámos ember, hogy a katonai kórház háta megett egy kártyázó társaság kőzbe került és az utolsó krajoárig kifosztották. A rendőrség megindította a nyomozást és a kártyások közül Csomoros András és Dédai László ismert hamis kártyásokat letartóztatták. Beismerik, hogy kártyáztak, de azt, hogy ők hamisan játszanának tagadják. További intézkedésig a bűnügyi osztályon maradnak.

— **Jókedvű vádlott.** Az éjszaka egy meglehetősen mámoros, de egyébként úgy látszik elég szellemes fiatalembert állított elő a rendőrség éjjeli csendháborítás miatt.

— Hogy hívják? Kérdi a biztos.

— Nem emlékszem biztosan, tetszik tudni, hogy egy kicsit többet ittam. Csak arra emlékszem, hogy elülről is, hátulról is egyforma, a kocsi is azt teszi, meg dinnye is. Az ókorban nagy szerepet játszott, most is a Balkánon okvetetlenkedik.

— Talán Görög?

— Igen, igen, Görög Lajos.

— Hány esztendő?

— Külön-külön nem tudom, de az apám és anyám, meg én százhuszonkét esztendősek vagyunk. A nagypám épen olyan idős, mint az anyám és apám. Én és apám kétszer olyan idősök vagyunk, mint az anyám. Én és az anyám hat évvel vagyunk idősebbek az apámnál. A nagypám . . .

— A fűzfán fűtyülő réz-fűtykőit az apád, anyád és nagypádnak, hát mi vagyok én, Neeperele logaritmus-tábla, hogy nekem rébuszokat adsz fel?

— Hány éves?

— Kétszer annyi, mint a fele, úgy hiszem.

— Hallja, tisztelt ur, még egy ilyen jó vice — és Ön a hüvösön álmódja át az éjszakát.

— Nohát felhuzsonnégy!

— Miért állították elő?

— Idegen ingó vagyon rongálása miatt.

— Mit rongált?

— Ráléptem egy macska farkára.

— Most újból figyelmeztetem, hogy ne szellemeskedjék!

— De kérem, a macska farka csak nem ingatlan! Aztán ha ráléphetek, akkor csak „vagyom“, meg aztán a macskáé, tehát idegené!

— Ezért hozták be?

— Hát a beste meg akart harapni, én aztán, mert attól féltam, hogy veszett, hát lelöttem.

— No, hála Istennek, csakhogy kinyögte már, hogy éjjeli csendháborításért hozták be.

Görög Lajost megbírságotlák tiz korona erejéig

— **Új vasut.** Bereg megyében a Borzsa völgyi vízi vasut építésére a Kereskedelmi ügyi miniszterium az előmunkálati engedélyt megadta. Utvonall Beregh Szolyva Héráfalva kies vidéki gyógyfürdő helytől kezdve Sztrajna Malmos Kereczke — Kuspicza Kovácsréti — Dolha Zádnya — Miszticze.

Rogány-Csarnok.

Az utolsó betyár.

Az V. 857/1873. sz. peresomó.

Irta: **Pataky István.**

X 25.

Amint eltűnt Borsos, megjött a pandurok bátorsága és felszólították Borsost, hogy adja meg magát.

Borsos megjelent az ablaknál.

— Aki közeledni mer, úgy jár, mint Szabó Pista.

A pandurok is löttek, Borsos is lött, de a lövöldözésből nagyobb károm lett.

Négy óra hosszáig tartották megszállva a házat a pandurok körükbe gyűlt az egész község, a nem tudták kívánni onnan a házból a betyárt.

Végre Benedek a legvégsőre határozta magát.

— Fiuk — kiáltott nagy hangon, felgyújtjuk a házat aztán rohamra megyünk. Egyszer ugyanis meg kell halni.

Nyomban megkezdtek a tervszerű rohamot.

Amidőn megcsóválták a levegőben a szalmaosóvát, hogy lángra lobbanva lökhesek a háza hirtelen megnyit az ajtó.

Kilépett a rettegett betyár.

Kezében két revolver volt, amint kilépett, azokat messze dobta magától.

— Megadom magam.

Azzal odalépett a csendbiztoshoz s kezét fogott vele. Aztán a pandurokkal. Azok aztán nem is erőszakolták el, hanem láncot tettek rá.

Benedek diadallal burcolta be Berénybe. Szétzülölt az egész banda.

A jászberényi kir. törvényszék 1875. évi január 25—29. napján tartott végtárgyalás után 281/1875. számú ítéletével ifj. Borsos Sándort életfogytiglani, Németh Sylvestert 15 évi rabságra ítélte.

Es ez el azt hisszük be van fejezve a tévesztett utca haladt fiatal emberek története? A Németh Sylvestere igen de Borsosé még nem.

XI.

A kitörés.

A jászberényi fogháznál is elkövezték azt a hibát, hogy Borsost együvézárták a nála egy kocsival sem jobb két emberrel, Gomlos Lőrinc és Ocskai Sándorral.

Mindhárman életfogytiglani voltak elítélve. Nem volt mit szemére vetni egymásnak.

Hanem annál inkább érdekükben állott az egymás segítése.

Es mi lehetett volna az életfogytiglani elítél emberek becsőd tárgya, hogy és mint lehetne az arany szabadságot visszanyerni.

Megállapodtak, hogy kitörnek. A kőfalon tolog együtt és egymásért élnek, ott aztán elválnak.

Mind a hárman osztották Borsos elvét, hogy egyik a másiknak csak terhére lenne.

A menekülés jobb biztosabb egyedül Augusztus hó 12. éjeste 8 óra tájban a börtönmester, két fogházzal együtt belépett a kemény elítéltek I. számú cellájába.

A három rab egymás mellett állott, szeliden nézve a börtönmester vizsgálódását, kezükön, lábukon csörgött a lánc.

Amint a vizsgálok a cella hátulját nézegették, a három rab lelökte magáról az előre eresztett láncokat, és kiugrottak a börtön előszobájába. Egyik bezárta a cella ajtaját, a másik kető pedig villámgyorsan rohanta meg az előszobában hagyott őrt, azt földre verték s aztán az előszoba ajtaját is bezárták.

A folyosón álló őr figyelmes lett a zajra, de nem volt készen a történetekre. Mielőtt fegyverét elővehette volna, a három ember rohant, száját betömtek, fegyvere a Borsos kezében maradt.

Aztán lementek az udvarra.

Az udvaron a lámpakaróhoz oda volt támasztva a létra, a melyről a lámpát meggyújták.

E létrát elvették s a kőfalhoz támasztották és egymás után a kőfalról az utcára ugráltak. Ott szétváltak.

A mint Borsos szaladt az utcán, szembe jött rá egy csend legény és egy pár asszony, Nehogy ezeknek feltűnjön, hogy hajdon fővel és fegyverrel szaladt, már messziről elkezdett kiabálni, hogy nem látták e erre szaladni 3 sertést? Azok jámborul felelték, hogy nem bizony.

— Pedig erre jöttek — szolt Borsos — és futott tovább.

Es megmenekült.

Lippe Vilmos szolnoki táblabírótól, ki ez időben Jászberényben diákoskodott, halottam, hogy Borsos Sándor és társainak kitörése egy fél óra alatt tudva volt az egész városban s oly nagy volt a rettegetés a féltelmes betyártól, hogy ezen az éjszakán alig volt háztulajdonos, aki alud volna, hanem felfegyverkezve jártak udvarok s utcákat. A törvényszék a város közepén volt s így nem tudták, hogy melyik oldalról bukkanhat elő a három betyár. Szinte óhajtották, hogy eljöjjenek valahonnan s egyszer végleg leszámolhassanak velük.

Az izgatottság csak a nap feljöttével csillapodott, amikor aztán a betyár keresés láza átragadt, keréket, pincéket kutatták a betyárok után, köztük Lippe Vilmos barátom is.

Pedig azok már messzejártak, megmegpihenve a gazdag Jászságban oly közeliesen eső korcsmákban, ahol bizonyosak voltak, hogy menhelyet találnak.

Borsos Sándor pedig akkor már ott volt szép szeretője: Mártának karjai közt.

Nemcsak a szabadságvágy, duhaj, veszedelmes élethez való ragaszkodás, hanem a szép szerető utáni vágy, a puha, meleg karok közt pihenni egy-egy veszélyes kirándulás után, űzte, hajtoita ki a börtön falai közül, ahol érezte, hogy megpetyhüdik vére a lazulnak az ő izmai.

Ezután folytatta ott, a hol elfogatása előtt elhagyta, azon külömbbséggel, hogy a jászkerület határában nem mert többé tartózkodni, hanem rávette Tóth Mártát, hogy menjen vele. Es a leány ment. Több rablásnál, mint néző jelen volt ugyan, de legtöbbszörre Heresen, Oroszi Gusztinál tartózkodott.

Az egész persorán beigazolást nyert az, hogy Borsosnak minden csikós, gulyás, esősz párfogója volt, nemcsak, hanem olykor olykor, hogy az a hire legyen, miként neki bandája van, egyiket-másikat magával vitte rablásaihoz.

Az országuton nappal megállították Lólbach Miklós gazdaságot s elvitték lovát, kocsiját, pénzét, fényes nappal látogattak be a tanyákra, es e veszedelmes kalandozás igy ment egész 1875. évi november hó 23. áig.

(Folytatjuk.)

Városi Színház.

Bérlet. 13. sz. (A) Bérlet 13. sz. (A)

Ma hétfőn, 1906. október hó 15-én:

A csöppség.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: dr. Fényes Samu. Rendező: Zilahy Gyula.

S Z E M É L Y E K :

Dengelegi	— — —	Szakács Andor.
A csöppség, leánya	— — —	Szabó Irma.
Gajdosné, alkalmasszótja	— — —	Ardai Ida.
Ambró	— — —	Zilahy Gyula.
Lenozi	— — —	Deésy Alfréd.
Mártha, a huga	— — —	Hahnel Aranka.
Tanító	— — —	Szente Rezső.
Papp	— — —	Vadász Lajos.
Janesi, Ambró kocsisa	— — —	Sarkadi Vilmos.
Sára, Ambró gazdasszonya	— — —	Szakácsné.
Jutka, Ambró cselédje	— — —	Ardai Vilma.
Béres, Ambrónál	— — —	Ungvári Vilmos.
Cigányprimás	— — —	Nagy Jóska.
Parasztfiu	— — —	Horváth Pista.

1209. 1906. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróság V. 221/8 1905. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Hajdu megyei népbank részére Dr. Kérészi Árpád debreceni lakostól 650 kor. — fill. tőke, ennek 1904. évi augusztus hó 6 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 116 kor. 82 fill. perköltség erejéig 1906. évi január hó 4. én bíróságilag le és felül foglalt és 2664 korona — fillerre becsült butorokból álló ingóságok **1906. évi október hó 16-án délelőtt 10 órakor** kezdetét veendő és Miklós utca 1. sz. alatt, megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognakadni.

Debrecen, 1906. évi szeptember hó 19-én.

Oláh Géza.
bírói kiküldött

Kitüntetve a legnagyobb kitüntetésen a Holland Prix-vel a Szt. Louisi világkiállításon.

A legjobb tanykemenyítő

Glanzine

ifj. Schulz Frigyes részv. társ.

Eger és Lipcse

Glanzine a legszebb fényt adja a fehéreműnek.

aranyérmeket nyert az 1900-iki párisi világkiállításon. Aranyérmeket nyert Bécsben 1902. **Táblákban kapható mindenütt.**
Ára: 10 fillér. 386-x-2

Gyárosok, kereskedők iparosok részére szükséges kiské elkészítését elvállalja,

Hajnal Gyula
Debrecen, Piao-u. 9.
A kiské nyomó képességéért jótállás vállalattik. — Telefon 412.

Roncegno déltiroiban a Valsugana városától 485 méter a tenger színe fölött

Legerősebb arzén vasas forrás,
a legjobb eredményre használva és egész évben tart. házi használatra is. Minden országban sok előkelő orvosi tekintély által ajánlva vérkeringés, női bajok, idegesség és borbajok stb. ellen. Mindő gyógyításban kapható. — Elsőrangú gyógyintézet

„Gram Hotel des Bains“ és Parkszálo
250 szobával és Salonnal, minden modern berendezéssel Pompás, szőlőtől védett fekvéssel, éghajlattal, nagy parkkal, fürdővadász April 15-től November 1-ig. Prospektussal és kérdézőkódásra szivesen szolgál a fürdőigazgatóság

277-5-13

Szönyeg-ház.

Szönyeg-ház.

Szönyeg-ház.

Szönyegek,
Posztó függönyök,
Plüss és Selyem függönyök,
Csipke függönyök,
Ágy és Asztalterítők,
Flanelltakarók.

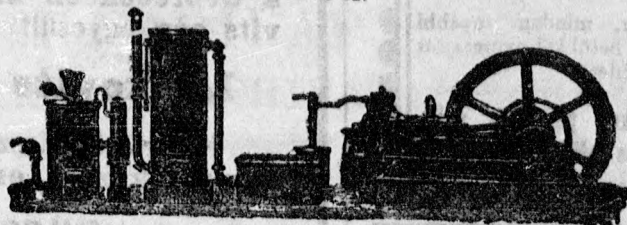
Butor-szövetek
óriási választékban
7 kaphatók 294-x-97

BOSZNYAY I. és TÁRSA
szőnyegáruházában
Debreczen, Kossuth utca 5.

OSERS és BAUER motorgyár Budapest, Podmanilky-u. 18.

Ajánlja elsőrendűnek elismert legújabb szerkezeti szívógáz-generatoros motorait
345-76-11.

Üzemeltetés irán-
ként és lóerőnként
1½-2½-fillér. Ant-
racit, faszén, vagy
foksz tüzelésre egy
aránt alkalmas.

Legmeszebb menő
szavatoss
Elsőrendű, erővezérlék.
Kedvező fizetési
feltételek.

Benzin Motorok és lokomobílok szolid kivitelben.

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és lábado-
sók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

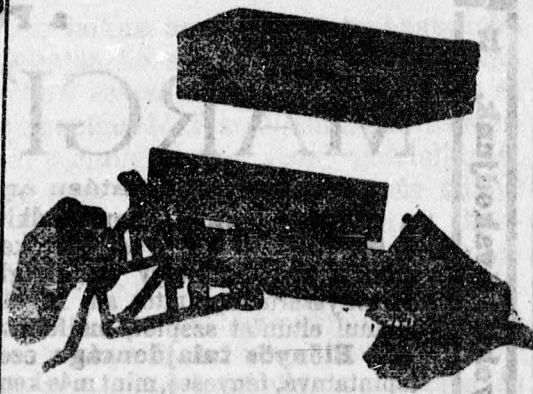
Több mint 40000 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: **J. Serravallo-nál**
Triest-Barcola.

A gyógyszárakban pedig ½ lit, a. 2 K. 60 fill
121-20-5 1 " 4 " 80 "

Legújabb találmány!

Osztr. szabad. bej.

Mindenki maga gyártja a követő!

Cement-, fal-, kő forma

teljesen felszerelve csak 36 korona

Egy munkás egy formával naponta
1500 követ készít. Pléhalj nem szük-
séges. Ez a forma különösen alkal-
mas swemm kövek gyártása, Brost-
rák ingyen és bérmentve.

A. Tevonderen x L. Poillaert Dalheim a Rh. D. K.

16-20

rikkanes kiabálja
hogya

DEBRECZEN

esti kiadás.

Hirdetésekre

legalkalmasabb és legmegbízhatóbb. Biztos eredmény.

Kiadóhivatal: Piac-utca 9. — Telefon szám 412.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldött. Apró hirdetések előre fizetendők.

Rajzolók

kik a karikatura rajzolásban jártasak vagy fénykép után vonalkás rajzolatot elválnának biztos jövedelemre tehetnek szert, ha jelentkeznek a „Debreceen” kiadóhivatalában d. e. 8-10-ig d. u. 2-3-ig.

Kiadó ház.

A hatvan utca 53 dik sor-szám alatti ház f. évi November 1-jétől, kezdve 3 évre kiadó értekezhetni alól írott tulajdonossal. Komlósi Arthur. Bethlen utca 10. 517-1-1.

Eladó.

a város közelében a város pécsi köves út mentén, 5 hold föld, szőlő telepítése igen alkalmas, egészben vagy holdanként közvetlen a Schaff János ur szőlőtelepével szemben. Értekezhetni lehet Húse Jánosnál Bocskai ér. 512-1-1.

A valódi Verge

egészségi papírból készült szivarka hüvelyek főraktára Merkl Ferencnél van Fűvészkert-u. 14 100 db. Tiszti hüvely 10 kr. King 8 kr. Rákósy 12 kr. Progress 10 kr. Ambre 12 kr. Jamine hüvely 8 kr. 100 kiló vágott száraz csertölgyfa 1 frt. hazhoz szállítva. Telefon 374. 501-10-2.

Vidéken

Debreceenhez közel fekvő mező városban, egy jóforgalmu hentes és mészáros üzlet; teljes felszereléssel bérbé kiadó esetleg kevés pénzrel szakember társul keres tetik. Vasuti állomás Nagy kiterjedésű üzleti összeköttetés és nagy vevő kö-zönség már megvan teremtve. Bővebb felvilá-gosítással a kiadóhivatal szolgál.

Rőfős

és rövidáru főtéri üzletbe 1 osztályt végzett fiu tanulól felvétetik' cím a kiadóhivatalba.

Megnagyobbított divatraktárunkra.

gyönyörű választékban érkeztek az őszi és téli idény legszebb ujdonságai:

- Női ruha és kosztüm szövetek.
- Fekete és színes ruha sejmek
- Lijoni divat- sejmek színházi bluzokra
- Csipke és selyem Esarpok
- jutányos, szabott árakhoz

Szabó Lajos Fiai

vászon, divat és szőnyeg áruháza. Kirakataink állandóan a legutolsó divatot tüntetik fel.

432-x-37.

A két legnagyobb ékszerész cég

a Debreceenben Blau Lipót 32 éve fenálló és 24 éve fenálló Lőfkovits cég egyesült s most

Lőfkovits Arthur cég alatt vezetettik.

Ki óriási választékból megbízhatóan és jutányosan óhajt mennyasz-szonyi ékszert, ezüstöt stb. vásárolni, nyugodtan fordulhat,

Lőfkovits Arthur ékszerészhez Debreceenben.

491-2-6.

A szépség egyik főkelléke a szép arcbőr.

Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni,

a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÊME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit crême egy rendkívül finom, kellemes sikkosságu, gyorsan felkísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10-12 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomtalanul eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű bőrtisztatlanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen crémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatuvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a puder elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermekded üdéséget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer. Leglényegesebb előnye, hogy higany-élmot nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis tégelynek 1 korona.

Margit-szappan 70 fill., — Margit-pudei K 1.20, — Margit-fogpop 1 K. — Areviz 1 Kor.

Készíti: **Földes Kelemen** gyógyszerész ARADON. 176-10-10

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog. Steiner Manó, Mihalovits J., Muraközy László, Szilcz Ferenc gyógyszerárakban.

Gyenge a fejlődésnél vagy a tanu-

lásnál vissza maradt gyermekek ugymint vérszegények magát bágyadtnak érző és ideges tuleröltetett munkaság, könnyen ingerlő, korán kimerült felnőtek erősítő szervek nagy eredményrel használják. a

Dr. Hommel Haematogent az étvággy fokozódik, a szellemi és testi erők gyorsan fejlődnek, az összes idegek erősödnek.

Kérjenek határozottan valódi **Dr. Ham-melféle Haemato gent**, és ne hadjuk ma-gunkat utánzatoktól félre vezetni. 262-x-15

Pénzkölcsön.

minden összegben, mindenkinek, kötelezvényre, váltóra, butorra, életbiztosításra, betáblázásra 3 1/2 4 és 5%-ra. Részletfizetésre. **Löhhoffel G. Berlin W. 35.** Válaszbélyeg küldendő.

347-30-13.

Tulipán-Padlófénymaz!
(Linoleum)

Védjegyezve

Tulipán-Padlófénymaz!
(Linoleum)

Hazai gyártmány

Ne vásároljunk osztrák padlófénymazt, mert

- A Tulipán-Padlófénymaz** az eddig létező osztrák gyártmányokat messze felülmúlja.
- A Tulipán-Padlófénymaz** tartós, rögtönszáradó és tükörfényű gyönyörű zománcszal bir.
- A Tulipán-Padlófénymaz** vízel mosható
- A Tulipán-Padlófénymaz** tetszetős nemzetiszintű tulipános 1 kg. bádogdobozokban van csomagolva és 3 féle színárnyalatban létezik.
- A Tulipán-Padlófénymaz** minden nagyobb fűszerkeredésben és drogueriában kapható.

Viszontelárusításoknak legjutányosabb árajánlattal szolgál

Maklár Gyula és Társai

vegyszereti festék-, lakk- és kenegegyár
BUDAPEST, IX. Remete-utca.

275-5-5.